Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури, спорту і реабілітації
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР
підпис
27 серпня 2026 р.

Зі змінами
02 листопада 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта

мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: Майя ЗУБАЛЬ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, доцент;
Ірина РАЙТАРОВСЬКА, старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор, старший викладач

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор
Протокол №16 від 27 серпня 2026 року

Зі змінами
Протокол №21 від 02 листопада 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ Микола ПРОЗАР

підпис

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення вибіркового освітнього компоненту «Спортивний туризм» спеціальності 017 Фізична культура і спорт першого (бакалаврського) рівня є формування інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у майбутніх спеціалістів, які спрямовані на вдосконалення системи професійних теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з організації походів та змагань зі спортивного туризму, секцій з туризму та з техніки безпеки в спортивному туризмі.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика навчальної дисципліни**	
	денна форма навчання	**заочна форма навчання**
Рік навчання	3-й	3-й
Семестр вивчення	V семестр	V семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	4 кредити
Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	40 годин	16 годин
Лекційні заняття	10 годин	4 годин
Практичні заняття	30 годин	12 годин
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	80 годин	104 годин
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни: вибірковий освітній компонент.

4. Передумови для вивчення дисципліни: завдяки вивченню навчальних дисциплін: «Теорія і методика рухливих ігор та забав», «Теорія і методика спортивних ігор», «Історія і культура України», «Теорія і методика фізичного виховання», «Анатомія людини з основами спортивної морфології», «Фізіологія людини», студенти мають оволодіти знаннями і навичками формування у майбутніх фахівців вмінь виховувати у підростаючого покоління дбайливе ставлення до природи та духовних надбань українського народу; оволодіння технікою пішохідного туризму; організацією дозвілля спортивного туризму; формування у майбутніх фахівців навичок самостійно організовувати прогулянки, екскурсії, туристичні походи; вироблення умінь застосовувати набуті знання, вміння і навички у професійній діяльності.

5. Програмні компетентності навчання:

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Спортивний туризм» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися інтегральна, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 04 здатність працювати в команді;
- ЗК 12 застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

- СК 03 здатність до організації оздоровчо-рекреаційної активності різних груп населення;
- СК 9 здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів;
- СК 12 здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни: за результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Спортивний туризм» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі **програмні результати навчання**:

- ПРН 7 здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами (випускник має володіти знаннями про розвиток рухових якостей різних вікових груп населення);
- ПРН 8 здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації і проведення спортивних змагань (випускник володіє знаннями організації та проведення туристичних походів, змагань з туризму та має здатність складати документацію та оформляти звіти щодо проведених заходів);
- ПРН 10 оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи (випускник володіє знаннями організації та проведення туристичних походів, прогулянок, екскурсій та різних спортивно-масових заходів, що сприяють здоровому способу життя, вміє визначати фізичний стан людини за методом тестування та антропометричними показниками);
- ПРН 13 використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості (фахівець володіє руховими навичками на рівні зразкового показу та вдосконалює руховий арсенал з інших видів спорту).

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту «Спортивний туризм» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- історію міжнародного і внутрішнього туризму; визначення понять: "туризм", "міжнародний туризм", "внутрішній туризм", "туризм як галузь економіки", класифікацію видів туризму; специфічні особливості пішохідного, лижного, гірського, велосипедного, водного, спелеотуризму; головні елементи топографії; визначення понять: "рельєф місцевості", "місцеві предмети", "план", "карта", умовні топографічні знаки; будову та правила користування компасом; визначення понять: "азимут істинний", "азимут магнітний", "магнітне відхилення", правила безпеки в туристських походах; зміст, організацію та завдання секцій та гуртків з туризму; організацію та проведення змагань з техніки туризму; організацію краєзнавчої і суспільно корисної роботи в поході; туристську етику і психологічний клімат в групі; права і обов'язки учасників і керівників походу; загальні кулінарні правила; визначення понять: "режим руху", "темп руху", "порядок руху", "лінія руху"; характеристику переправ в брід, вплав, навісної переправи, по колоді, переправи "маятник"; види і призначення вогнищ.

вміти:

- працювати з картою, компасом, орієнтуватися на місцевості різними способами; надавати долікарняну допомогу потерпілим; організувати роботу шкільної секції; організувати і провести змагання з техніки туризму; комплектувати відділення і розподіляти обов'язки; вибирати район подорожі; готувати індивідуальне та групове спорядження; укладати рюкзак; комплектувати медичну аптечку; складати харчовий раціон та кошторис походу; заготовляти продукти та зберігати їх; організувати конкурси, художні вечори, тематичні привали; долати природні і штучні перешкоди; рухатися по різних поверхнях; розпалювати вогнище; обирати місця; для бівуаку; напинати намет; вибирати місце для вогнища; звертати табір, підводити підсумки походу.

7. Методи навчання:

Словесні, наочні та практичні методи, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; метод моделювання, рольовий метод) вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

8. Засоби діагностики результатів навчання: завдання вхідного і поточного контролю, завдання самостійної роботи, тестові завдання з дисципліни.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організація туристичної роботи							
Тема 1. Класифікація видів і форм туризму.	10	2	2	-	-	6	-
Тема 2. Топографічна підготовка. Спортивне орієнтування.	10	2	2	-	-	4	-
Тема 3. Організація і техніка бівачних робіт. Рятувальні роботи.	10	2	4	-	-	6	-
Тема 4. Зміст та організація змагань зі спортивного туризму.	10	2	4	-	-	4	-
Тема 5. Перша долікарська допомога в туристичних походах.	10	2	4	-	-	6	-
Тема 6. Переваги і недоліки видів туризму. Форми туристичної роботи.	12	-	2	-	-	4	-
Тема 7. Робота з компасом, картою Орієнтування.	14	-	2	-	-	6	-
Тема 8. Техніка і організація бівачних робіт в навчально-тренувальних походах. Рятувальні роботи.	16	-	4	-	-	4	-
Тема 9. Організація та проведення змагань з техніки пішохідного туризму з молоддю	16	-	4	-	-	6	-
Тема 10. Методика надання першої долікарської допомоги в туристичних походах при різних видах травм	12	-	2	-	-	4	-
Разом за змістовим модулем 1	120	10	30	-	-	50	-
Всього	120	10	30	-	-	80	-

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	разом	у тому числі

		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організація туристичної роботи							
Тема 1. Класифікація видів і форм туризму.	12	2	-	-	-	10	-
Тема 2. Топографічна підготовка. Спортивне орієнтування.	10	-	-	-	-	10	-
Тема 3. Організація і техніка бівачних робіт. Рятувальні роботи.	12	2	-	-	-	10	-
Тема 4. Зміст та організація змагань зі спортивного туризму.	10	-	-	-	-	10	-
Тема 5. Перша долікарська допомога в туристичних походах.	10	-	-	-	-	10	-
Тема 6. Переваги і недоліки видів туризму. Форми туристичної роботи.	14	-	2	-	-	12	-
Тема 7. Робота з компасом, картою Орієнтування.	14	-	2	-	-	12	-
Тема 8. Техніка і організація бівачних робіт в навчально-тренувальних походах. Рятувальні роботи.	14	-	4	-	-	10	-
Тема 9. Організація та проведення змагань з техніки пішохідного туризму з молоддю	12	-	2	-	-	10	-
Тема 10. Методика надання першої долікарської допомоги в туристичних походах при різних видах травм	12	-	2	-	-	10	-
Разом за змістовим модулем 1	120	4	12	-	-	104	-
Всього	120	4	12	-	-	104	-

10. Форми та методи поточного семестрового та підсумкового контролю

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ОС «бакалавр» у процесі вивчення вибіркової дисципліни професійної підготовки «Спортивний туризм» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, написання рефератів, тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовищі MOODLE, аналіз виконаної самостійної роботи.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)		**Сума**
Змістовий модуль 1		100
Поточний контроль	Самостійна робота	
50 балів	50 балів	

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (http://surl.li/hwbc).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою

$$R = ((0,05 \times СО) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

СО – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Спортивний туризм» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 15 оцінок, а саме: 10, 11, 9, 9, 10, 11, 12, 8, 9, 11, 8, 12, 10, 10, 11. Ваговий бал ЗМ1 складає 100 балів.

Дії НПП або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 10 балів;
- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 10) + 0,4) \times 100 = 90$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «Спортивний туризм» отримав – 90 балів.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Об'єм пройденого матеріалу	**Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання**
Змістовий модуль (50 балів)	
Переваги і недоліки видів туризму. Форми туристичної роботи.	
1. Переваги і недоліки пішохідного, гірського, велосипедного, лижного, водного, спелеологічного видів туризму.	4 – 12

2. Методика проведення туристичного походу з видів туризму.	4 – 12
3. Організація і проведення прогулянок, екскурсій, туристичних походів, змагань зі спортивного туризму.	4 – 12
Орієнтування на місцевості, робота з компасом і картою	
4. Опис та робота з топографічною картою Зображення рельєфу на топографічних картах.	4 – 12
5. Робота з компасом	4 – 12
6. Орієнтування: орієнтування за небесними світилами; орієнтування на місцевості за допомогою карти; орієнтування за місцевими предметами.	4 – 12
Техніка і організація бівачних робіт в навчально-тренувальних походах. Рятувальні роботи.	
7. Організація бівачних робіт в наметовому містечку; напинання наметів, облаштування табору.	4 – 12
8. Види вогнищ та їх призначення, робота біля вогнища, розпалювання вогнища.	4 – 12
9. Згортання бівуаку та вихід на маршрут.	4 – 12
10. Підготовка групового та індивідуального спорядження для некатегорійного туристично-краєзнавчого походу.	4 – 12
11. Організація харчування туристів у поході.	4 – 12
12. Рятувальні роботи	4 – 12
Методика надання першої долікарської допомоги в туристичних походах при різних видах травм	
13. Медичні пов'язки та методика їх в'язання.	4 – 12
14. Надання ПДД при переломах, вивихах, забоях. Надання ПДД при кровотечах, опіках, отруєннях. Надання ПДД при укусах тварин.	4 – 12
15. Види транспортування потерпілого.	4 – 12
Самостійна робота зі ЗМ1 Творчі завдання виконані на високому науково-методичному рівні, теми повністю розкриті, використано сучасні літературні джерела, є оригінальні ідеї, оформлення відповідає всім вимогам Заповнено якісно, теми в основному розкриті, використано достатню кількість літератури, є власні висновки, оформлення з дрібними неточностями. Робота в цілому відповідає вимогам, теми розкриті джерела використано частково, висновки не досить глибокі, є помилки в оформленні. Теми розкриті поверхово, мало літературних джерел, відсутній власні висновки, робота має суттєві структурні чи мовні недоліки. Робота формальна, теми майже не розкриті, джерела відсутні або випадкові, робота хаотична й не відповідає вимогам оформлення.	12 10-11 8-9 6-7 4-5

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-ю системою оцінювання.

Студенти готують наступні завдання самостійної роботи: заповнюють, розроблені методичні рекомендації «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності» з дисципліни «Спортивний туризм», в якому відображається весь навчальний матеріал з предмету та виконують творчі завдання.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакції) (https://drive.google.com/file/d/19GCSMBy-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті.

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.
2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою
3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- відмінно (12-10 балів), якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів І місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів І місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів)**: якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів ІІ або ІІІ місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів ІІ або ІІІ місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культутра і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів)**: короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.

Дозволені випадки використання ШІ

Генерація ідей та планування туристичної діяльності: допомога у формулюванні тем, визначенні напрямів спортивного туризму, плануванні туристичних походів, змагань, тренувальних занять та інших форм туристичної діяльності.

Розроблення туристичних маршрутів: допомога у визначенні структури та етапів маршруту, доборі туристичних об'єктів, визначенні варіантів проходження маршруту, розрахунку його протяжності, тривалості та складності. Інформація про маршрути, відстані, висоти, природні об'єкти та інші характеристики обов'язково перевіряється за надійними й актуальними джерелами.

Топографія та спортивне орієнтування: допомога у поясненні топографічних понять, умовних знаків, принципів роботи з картами, компасом та іншими засобами орієнтування, а також у підготовці практичних завдань для вдосконалення навичок орієнтування на місцевості.

Підготовка до туристичних походів: допомога у формуванні переліків необхідного спорядження, продуктів, одягу та інших ресурсів, плануванні етапів підготовки групи, розподілі обов'язків та організації побуту учасників походу.

Технічна та тактична підготовка: допомога у структуруванні навчального матеріалу щодо техніки подолання природних перешкод, організації руху групи, вибору тактики проходження маршруту, використання туристичного спорядження та підготовки до туристичних змагань.

Організація туристичних змагань: допомога у розробленні програм, положень, сценаріїв та завдань туристичних змагань, естафет, конкурсів, дистанцій і навчально-тренувальних заходів.

Безпека туристичної діяльності: допомога у визначенні потенційних ризиків під час походів і змагань, підготовці загальних рекомендацій щодо безпечного пересування, організації туристичної групи, поведінки в природному середовищі та дій у надзвичайних ситуаціях. Такі рекомендації обов'язково перевіряються за офіційними правилами, інструкціями та нормативними документами.

Робота з даними: допомога в упорядкуванні інформації про туристичні маршрути, протяжність і тривалість походів, склад групи, результати змагань, фізичну підготовленість учасників та інші показники, а також у виконанні розрахунків і підготовці таблиць та графіків із обов'язковою перевіркою результатів.

Підготовка до занять: пояснення складних понять і термінів зі спортивного туризму, створення тестових, практичних та ситуаційних завдань, підготовка завдань для самоперевірки й повторення навчального матеріалу.

Підготовка навчальних і мультимедійних матеріалів: допомога у створенні структури презентацій, пам'яток, інструкцій, схем, інформаційних матеріалів та інших навчальних ресурсів зі спортивного туризму.

Редагування тексту: перевірка граматики, орфографії та стилістики, переклад, удосконалення формулювань у навчальних роботах без заміни власного аналізу, аргументації та висновків здобувача.

Візуалізація інформації: допомога у створенні таблиць, схем, діаграм, профілів маршрутів, алгоритмів дій, графіків та інших способів представлення інформації, пов'язаної зі спортивним туризмом.

Обмеження та заборони

Повна автоматична генерація навчальних робіт: забороняється подавати повністю згенеровані ШІ тексти, описи туристичних маршрутів, звіти про походи, програми змагань, практичні завдання або інші результати як власну самостійну роботу без відповідного опрацювання, перевірки та зазначення факту використання ШІ.

Сліпе копіювання результатів ШІ: не допускається використання без перевірки вигаданих або недостовірних джерел, географічних даних, характеристик маршрутів, відомостей про природні чи історико-культурні об'єкти, нормативних вимог, статистичних показників або інших фактів, отриманих за допомогою ШІ.

Використання під час підсумкового контролю під час екзамену, модульної контрольної роботи та інших форм підсумкового контролю використання інструментів ШІ забороняється, якщо інше прямо не передбачено умовами відповідного завдання.

Фальсифікація результатів туристичної діяльності: забороняється використовувати ШІ для вигадування або штучної зміни даних про пройдені маршрути, результати туристичних змагань, час проходження дистанцій, фізичну підготовленість учасників, результати тестування чи інші фактичні показники.

Підміна практичних умінь: використання ШІ не може замінювати самостійне виконання здобувачем практичних завдань із орієнтування на місцевості, роботи з картою і компасом, використання туристичного спорядження, подолання природних перешкод, організації туристичного походу та виконання технічних елементів спортивного туризму.

Неперевірені рекомендації з безпеки: забороняється використовувати рекомендації ШІ щодо організації та проведення туристичних походів, подолання природних перешкод, використання спорядження або дій у небезпечних ситуаціях без перевірки їх відповідності чинним правилам безпеки, інструкціям і нормативним вимогам

Зазначення використання ШІ (Декларація ШІ)

Якщо здобувач використовував інструменти ШІ під час виконання навчального завдання, він має зазначити це у роботі, вказавши назву інструменту та характер його використання.

Збереження промптів. За запитом викладача здобувач має надати використані під час виконання завдання промпти та первинні відповіді інструменту ШІ, якщо вони необхідні для перевірки процесу виконання роботи та характеру використання ШІ.

Перевірка результатів. Здобувач зобов'язаний самостійно перевіряти достовірність інформації, джерел, географічних даних, характеристик туристичних маршрутів, розрахунків, технічних рекомендацій та інших результатів, отриманих за допомогою ШІ.

Особлива увага має приділятися перевірці актуальності інформації про маршрути, природні умови, рельєф, погодні фактори, правила проходження територій, використання туристичного спорядження та вимоги безпеки.

Особиста відповідальність. Здобувач несе особисту відповідальність за точність, коректність, практичну доцільність, самостійність та академічну доброчесність поданого матеріалу, незалежно від того, які інструменти використовувалися під час його підготовки.

Академічна доброчесність. Використання ШІ не звільняє здобувача від необхідності самостійно аналізувати туристичні маршрути, працювати з картографічними матеріалами, обґрунтовувати вибір маршруту, планувати туристичний похід, оцінювати ризики та безпеку, виконувати практичні завдання і формулювати власні висновки.

Застосування ШІ має сприяти формуванню професійних компетентностей майбутнього фахівця у сфері спортивного туризму, розвитку вмінь планувати й організовувати туристичні походи та змагання, працювати з картографічною і туристичною інформацією, використовувати сучасні цифрові інструменти, оцінювати ризики та приймати обґрунтовані рішення, а не замінювати самостійну навчальну і практичну діяльність здобувача.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/ Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/ Good	30		
67-74	D (задовільно)/ Satisfactory	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)/ Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/ Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/ Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння вибіркового навчального компоненту «Спортивний туризм»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескласв оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумкової формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує підсумкову рейтингову оцінки, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролюз цього освітнього компоненту;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумкової

формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проєктор IEWSONIC PJD5253 DLP (2017 р., 1 шт.), екран для проєктора (1 шт.); ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, мультимедійний методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор, аудиторія (222 а), телевізор (плазма) TV AUDIO SAMSUNG 104-IX (2008 р., 1 шт).

Спортивний зал №2, аудиторія 225 для проведення практичних занять, стадіон К-ПНУ, для проведення практичних занять, матеріально-технічне забезпечення для проведення практичних занять:

- туристичне спорядження: наплічники, туристичні килимки, намети, карабіни, туристичні системи, мотузки, переправа, казанки, сокири, спеціального спорядження для рятувальних робіт.

14. Рекомендована література

Основна

1. Гуска М. Б., Зубаль М. В. Основи теорії і методики рекреаційно-оздоровчого туризму : методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський : «Аксіома», 2018. 100 с.

2. Гуска М. Б., Стринадко В. С., Гуска М. В., Зубаль М. В., Стасюк І. І. Перша долікарська допомога та критичні ситуації під час подорожей : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. 264 с.

3. Михайло ГУСКА, Василь МАЗУР, Валерій ЩЕГЕЛЬСЬКИЙ, Тетяна БАБИЧ, Майя ЗУБАЛЬ Українські народні рухливі ігри та забави у техніко-тактичній підготовці юних спортсменів: навч.-метод. посіб. [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А. С., 2026. 256 с. URL: https://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10087 (дата звернення: 19.08.2026).

4. Зубаль М. В., Гуска М. Б., Райтаровська І. В., Мазур В. Й., Авінов В. Л. Спортивний туризм. Кам'янець-Подільський : ПП Ящишин Ю. І., 2021. 417с. URI: https://tinyurl.com/52pffjt9 (дата звернення: 19.08.2026).

5. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2019. 248 с. (Серія «Альма-матер»).

Допоміжна

1. Авінов В. Л., Райтаровська І. В., Зубаль М. В. Принципи використання спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 321-323. URI: https://tinyurl.com/nhhdyb3n (дата звернення: 24.08.2026).

2. Борисенко В. Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково обрядової культури українців : навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. Київ : Університет, 2000. 191 с.

3. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2009. 304 с. URI: https://infotour.in.ua/grabovsky.htm (дата звернення: 19.08.2026).

4. Гуска М. Б., Зубаль М. В., Гуска М. В., Мазур В. Й. Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. 400 с. URI: https://tinyurl.com/2p9hbu8a (дата звернення: 18.07.2026).

5. Зубаль М. В., Райтаровська І. В., Авінов В. Л. Аналіз стану дослідження проблеми спілкування вчителя фізичної культури та основні напрямки її вирішення. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 336-337. URI: https://tinyurl.com/nhhdyb3n (дата звернення: 19.08.2026).

6. Мицкан Т., Мицкан Б., Маланюк Т., Єрмаков С., Єрмакова Т., Зубаль М., Потапчук С., Кужель М. Анімація в системі активного дозвілля. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол. : Єдинак Г. А. (відп.

ред.) та ін]. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А. С. 2023. Випуск 28(1). С. 24-38. URI: http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/view/278970 (дата звернення: 22.08.2026). (**Фахове видання**).

7. Цапко А.М., Трофіменко В.О., Зубаль М.В., Ковач Ш.А., Литвин-Жмурко Т.С. Дистанційне та змішане навчання фізичній культурі у військовий час в Україні. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)»: журнал. 2023. № 2(16) 2023. С. 219-227. URI: http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/issue/view/123 (дата звернення: 19.08.2026). (**Фахове видання**).

8. Чепелевська М.М., Зубаль М.В., Райтаровська І.В. Ефективність механізму реалізації формування професійної компетентності майбутніх фахівців туристичної галузі. Фаховий науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Категорія В. Вип. 47, 2022. С. 239-243. URI: https://tinyurl.com/u6y9cwu5 (дата звернення: 19.08.2026). (**Фахове видання**).

9. Khurtenko, O., Shuldyk, A., Zubal, M., Raytarovska, I., Senyk, A., & Bereziak, K. Developing Students' Psychological Readiness to Make Decisions in Extreme Coaching Situations. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(1), 88-103. (2021). URI: https://tinyurl.com/h3maeua3 (дата звернення: 21.07.2026) **(Web of science)**

10. Alieksieiev, O., Zubal, M., Raytarovska, I., Skavronskyi, O., & Babiuk, S. (2023). Implementation of blended learning in the students training of the specialty physical culture and sports. Amazonia Investiga, 12(70), 156-166. URI: https://doi.org/10.34069/AI/2023.70.10.14 (дата звернення: 21.08.2026) **(Web of science)**

15. Рекомендовані джерела інформації

1. Корисні ресурси інтернету.

Інформаційні ресурси

https://www.fstu.com.ua/	Федерація спортивного туризму України
https://tourlib.net/ua.htm	Туристична бібліотека. Все про туризм
http://www.nashkray.kiev.ua/	Наш край
http://wwwx-trips.com	Подорож, спорт, туризм
http://ukrmandry.com.ua/	Мандруємо країною Краєзнавство
http://fstu.kiev.ua	Київська федерація спортивного туризму